

Ju Nesbe

**KRVAVI
MESEC**

S norveškog prevela
Jelena Loma

— Laguna —

Naslov originala

Jo Nesbø
BLODMÅNE

Copyright © Jo Nesbø 2022
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

This translation has been published with the financial
support of NORLA.

N O R L A

*Sunce će se pretvoriti u tamu i mesec u krv pre
nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji.*

Joilo 2, 31

PROLOG

„Oslo“, rekao je prinoseći čašu viskija usnama.

„To je grad koji najviše voliš na svetu?“, upita Lusil.

Zurio je preda se, kao da je morao da razmisli pre nego što je klimnuo. Posmatrala ga je kako pije. Videlo se da je visok, čak se i sedeći za šankom nadvijao nad njom. Imao je sigurno deset, možda i dvadeset godina manje od njenih sedamdeset dve – kod alkoholičara je teško proceniti. Licem i telom ju je podsećao na rezbareno drvo, mršavo, čisto i čvrsto. Bio je bled, a na nosu mu se ocrtavala fina mreža plavih kapilara koji su, uz zakrvavljene oči sa dužicama boje ispranog teksasa, ukazivali na težak život. Teška pijanstva. Teške padove. Možda i teške ljubavne priče, pošto je tokom tih mesec dana otkako je počeo da dolazi u *Kričers* zapazila i nagoveštaj bola u njegovom pogledu. Poput prebijenog kera, izbačenog iz čopora, uvek je čamio sam u dnu šanka. Pored Bronka, mehaničkog bika kog je vlasnik bara Ben maznuo sa filmskog seta kolosalnog promašaja naslovljenog *Urbani kauboj* na kojem je radio kao rekviziter. Kao podsetnik na to da Los Anđeles nisu izgradili filmski uspesi, već da je taj grad deponija finansijskih i ljudskih neuspeha. Preko osamdeset posto filmova potpuno propadne i

pojede sav novac, pa grad ima i najveću populaciju beskućnika u Sjedinjenim Državama i gustinu naseljenosti kakvu ćeš naći tek u Bombaju. Saobraćaj je gušio grad, pitanje je samo bilo da li će ga ulični kriminal, nasilje i droga preduhitriti u tome. Ali sunce sija. Da, ta prokleta kalifornijska zubarska lampa se nikad nije gasila, već je nemilosrdno blistala čineći da se sva bižuterija tog lažnog grada cakli kao pravi dijamanti, kao istinite priče o uspehu. Kad bi samo znali. A Lusil je znala, provevši vreme na toj pozornici. I iza kulisa.

Čovek pored nje nije bio iz tog sveta, to bi prepoznala na prvi pogled. Ali nije izgledao ni kao neko od obožavatelja pozornice, neko ko je s nadom ili zavišću piljio odozdo u nju. Najpre je izgledao kao neko koga boli uvo za sve to, kao neko ko fura svoju priču. Možda je muzičar? Muzičar koji u stilu Frenka Zape sam producira svoje nedostupne stvari u nekom podrumu u Lorel Kenjonu, a kog dosad nisu otkrili, niti će ga ikad otkriti?

Pošto je tu dolazio neko vreme, novajlija je počeo da razmenjuje sa Lusil kratke pozdrave uz klimanje glavom, kako to već čine prepodnevni posetioци barova za ozbiljne pijance, ali sad je prvi put sela pored njega i častila ga pićem. Tačnije, platila je piće koje je on već bio poručio kada je videla Bena kako mu vraća kreditnu karticu sa izrazom na licu koji joj je saopštio da na njoj nema sredstava.

„A da li ti Oslo uzvraća tu ljubav?“, pitala je. „To je pravo pitanje.“

„Ne baš“, rekao je. Kada je provukao ruku kroz kratku, četkastu, prljavoplavu kosu prošaranu sedim vlasima, zapazila je da umesto srednjeg prsta nosi metalnu protezu. Nipošto nije bio lep, a tu nije pomagao ni ožiljak boje džigerice, od ugla usne do uva, ožiljak u obliku slova J zbog kojeg je izgledao kao da se upecao na udicu. Ipak, imao je ono nešto, neku ružnu i pomalo opasnu lepotu kakva je krasila i pojedine njene kolege iz tog grada. Kristofera Vokena. Nika Nolta. A imao je i široka ramena, bar u odnosu na ostatak mršavog tela.

„Avaj, upravo takve najviše volimo“, reče Lusil. „One koji nam ne uzvrate ljubav. Mislimo da će nas zavoleti ako se samo još *malčice* potrudimo.“

„Šta ti radiš?“, upita on.

„Pijem“, rekla je podigavši svoju čašu viskija. „I hranim mačke.“

„M-hm.“

„Verovatno si hteo da pitaš ko sam ja. A ja sam...“ Otpila je viski razmatrajući koju verziju da mu servira, onu reklamnu ili istinitu. Spustila je čašu opredelivši se za potonju. Jebeš ga.

„Glumica koja je odigrala jednu veliku ulogu. Julije, u dosad neprevaziđenoj ekranizaciji *Romea i Julije* koju više niko ne pamti. Samo jedna velika uloga i ne zvuči sjajno, ali to je više od onoga što većina glumaca u ovom gradu dobije. Triput sam se udavala, dvaput za bogate producente koje sam ostavila i dobro zaradila na razvodima. I tu sam prošla bolje od većine glumica. Trećeg sam volela, glumca i Adonisa bez prebijene pare, discipline i savesti. Potrošio je sav moj novac i ostavio me. I dalje ga volim, dabogda goreo u paklu.“

Iskapila je viski, spustila čašu na sto i mahnula Benu za repete. „Ah, da, a pošto uvek padam na nešto što ne mogu da dobijem, onda sam uložila pare koje nemam u film koji me je namamio velikom ulogom za ženu u godinama. Inteligentan scenario, glumci koji čak i znaju da glume i režiser koji želi da natera gledaoce da razmišljaju – ukratko, projekat za koji svaka razumna osoba zna da je osuđen na propast. Eto, to sam ti ja, sanjarka, gubitnica i tipična žiteljka ovoga grada.“

Čovek s ožiljkom u obliku slova J se osmehnuo.

„Dobro, sad mi je ponestalo autoironije“, rekla je. „Kako se zoveš?“

„Hari.“

„Ne pričaš mnogo, Hari.“

„M-hm.“

„Švedanin?“

„Norvežanin.“

„Bežiš od nečeg?“

„Zar tako izgledam?“

„Da. Vidim, nosiš burmu. Bežiš od žene?“

„Umrta je.“

„Aha. Bežiš od tuge.“ Lusil podiže čašu da mu nazdravi. „Znaš li koje mesto ja najviše volim? Ovo ovde, Lorel Kenjon. Ali ne danas, već krajem šezdesetih. E to je, Hari, trebalo da vidiš – ako si se uopšte tad bio rodio.“

„Da, shvatio sam da je bilo tako.“

Uperila je prstom u uramljene fotografije iza Bena. „Svi ti muzičari koji su dolazili ovamo. Krozbi, Stils, Neš i... kako beše onaj četvrti?“

Hari se opet osmehnuo.

„*Mamas end papas*“, nastavila je. „Kerol King. Džejms Tejlor. Džoni Mičel.“ Namrštila se. „Izgledala je i zvučala kao da je ispala iz crkvenog hora. A spavala je sa većinom gorepomenutih. Čak je i u Lenarda zarila svoje kandže, bio je ovde kod nje nekih mesec dana. Ali sam joj ga ukrala na jedno veče.“

„Lenard Koen?“

„Glavom i bradom. Divan, dobar čovek. Naučio me je jednu stvar u vezi sa rimovanjem. Većina pogreši tako što počnu od jedine dobre rečenice koju imaju, pa u naredni stih stave osrednju misao i iznuđenu rimu. Fora je da iznuđenu rimu staviš u prvi stih, onda je niko neće primetiti. Kad ti dođe divan stih *Your hair on the pillow like a sleepy golden storm*, pa mu – zbog rime – dodaš banalnu rečenicu *We made love in the morning, our kisses deep and warm*, tako ga upropastiš. Ali ako obrneš redosled, pa napišeš *We made love in the morning, our kisses deep and warm, your hair on the pillow like a sleepy golden storm*,¹ onda obe rečenice zvuče elegantno i prirodno. To je

¹ Vodili smo ljubav jutros, ljubili se žarko i duboko, kao snena zlatna oluja je tvoja kosa na jastuku. (Prim. prev.)

ono što čujemo, jer mislimo da pesnik misli istim redosledom kao što piše. Ništa čudno, mi ljudi smo navikli da je ono što se dešava posledica nečeg što se već desilo, a ne obrnuto.“

„M-hm. Da je ono što se dešava posledica onog što tek treba da se desi?“

„Upravo tako, Hari! Shvataš li?“

„Nisam siguran. Imaš li neki primer?“

„Imam.“ Iskapila je piće. Mora da je naslutio nešto u njenoj intonaciji, pošto je opazila da je izvio obrvu i kratko se obazreo po lokalu.

„U ovom trenutku se dešava to da ti kažem kako dugujem pare za film“, rekla je pogledavši kroz prljav izlog sa dopola navučenim venecijanerima prašnjav parking ispred bara. „A to nije slučajnost, već posledica onog što će se tek desiti. Naime, napolju se, pored mog auta, parkirao jedan beli kamaro.“

„I unutra sede dva muškarca“, rekao je. „Već dvadeset minuta.“

Klimnula je. Hari joj je upravo potvrdio da je tačno pogodila njegovo zanimanje.

„Videla sam jutros taj auto pred kućom na Kenjonu“, rekla je. „Nisam se zaprepastila, već su me upozoravali da će poslati izvršitelje. Ali ne one licencirane. Naime, kako bih rekla, nije reč o dugu prema banci. Kad budem izašla do auta, verovatno će mi nešto reći. Pretpostavljam da će se i dalje završavati na tome, na upozorenjima i pretnjama.“

„M-hm. Zašto mi to govoriš?“

„Zato što si policajac.“

Opet je izvio onu obrvu. „Je li tako?“

„Moj otac je bio policajac, lako vas je prepoznati svuda u svetu. Suština je da bih te zamolila da me ispratiš odavde. Ako bi počeo da viče i da preti, volela bih da izađeš ispred i... pa, da izgledaš kao policajac, pa da pobegnem. Iako sam prilično sigurna da neće doći do toga, osetila bih se bezbednije ako bi ti motrio na nas.“

Hari se zagledao u nju. „Okej“, samo je rekao.

Lusil je bila iznenađena. Zar se nije malčice prelako dao nagovoriti? Istovremeno, bilo je nečeg odlučnog u njegovom pogledu zbog čega mu je poverovala. Opet, poverovala je i onom Adonisu. I režiseru i producentu. I uopšte.

„Sad odlazim“, rekla je.

Hari Hule je držao čašu u ruci. Osluškiavao je jedva čujno šištanje leda koji se topi. Nije otpio. Bio je švorc, stigao je na kraj puta i trebalo je da gustira to piće. Pogled mu je odlutao do jedne fotografije iza šanka. Bio je to njegov omiljeni pisac u mladosti, Čarls Bukovski, ispred *Kričersa*. Ben mu je rekao da je fotografija iz sedamdesetih. Bukovski je grlio drugara u, kako se činilo, zoru, obojica su nosili havajske košulje, mutnih pogleda i suženih zenica, sa pobedonosnim kezom na licima kao da su upravo stigli na Severni pol posle brojnih peripetija.

Oborio je pogled ka kartici koju je Ben bacio na šank ispred njega.

Nema sredstava. Nema ničeg više. Završio je misiju. A misija je bila da pije dok mu ne bude ponestalo svega. Novca, dana, budućnosti. Ostalo je samo da se vidi hoće li biti dovoljno hrabar – ili dovoljna kukavica – da sve to zaokruži. U pansionu ga je pod dušekom u sobi čekala stara bereta koju je kupio za dvadeset pet dolara od beskućnika u plavim šatorima dole u Skid rouu. U njoj su bila tri metka. Uzeo je kreditnu karticu na dlan i stegnuo pesnicu. Potom se okrenuo i pogledao kroz izlog. Pratio je pogledom stariju gospođu kako izlazi na parking. Bila je tako sitna. Krhka, mala i žilava kao vrabac. Bež pantalone i kratki sako u istoj boji. Bilo je prizvuka osamdesetih u njenom zastarelom ali otmenom stilu odevanja. Kao i u njenim ulascima u bar svakog prepodneva. Bili su to nastupi. Za publiku od osmoro do desetero gledalaca.

„*Lucille is here!*“² uzviknuo bi Ben pre nego što bi samoinicijativno krenuo da joj sprema njen otrov, viski sauer.

No nije njen scenski nastup podsetio Harija na majku, koja je umrla u Radijumskoj bolnici kada mu je bilo petnaest godina i tako mu ispalila onaj prvi metak u srce. Na majku ga je podsetio Lusilin blagi, nasmejani a istovremeno tužni pogled, pogled dobre ali rezignirane duše. Brižnost s kojom bi se raspitivala kod ostalih za njihove zdravstvene tegobe, ljubavni život i porodicu. I obzir koji je ukazala Hariju time što ga je ostavljala da sedi s mirom na drugom kraju šanka. Harijeva majka, ćutljiva žena koja je bila kontrolni toranj njihove porodice, njen centralni nervni sistem, koja je vukla konce tako diskretno da se lako moglo poverovati da otac vodi glavnu reč. Majka, sigurno naručje, ona koja uvek razume, koju je voleo najviše na svetu i koja je zato bila njegova Ahilova peta. Kao onda u drugom razredu kada je neko oprezno pokucao na vrata učionice. Bila je to majka. Donela mu je užinu koju je zaboravio kod kuće. Hari se nehotice ozario čim ju je ugledao, ali onda je čuo drugare iz razreda kako se kikoću, pa je izmarširao u hodnik i ljutito rekao majci da ga je posramila i da ide odatle, ne treba mu užina. Ona mu je uputila samo onaj tužni osmeh, pružila mu užinu, pomilovala ga po obrazu i otišla. Nikad to posle nije pomenula. Razumela je, kao što je uvek razumela. A kada je te večeri legao u krevet, razumeo je i on. Nije mu bilo neprijatno zbog *nje*, već zbog onoga što su svi ostali videli. Zbog njegove ljubavi. Zbog njegove ranjivosti. Tokom narednih godina mnogo mu je puta došlo da se izvini, ali mu je valjda bilo glupo.

Na šljunčanom parkingu se podigao oblak prašine i na trenutak progutao Lusil, koja se uhvatila za naočare za sunce. Hari opazi da se suvozačka vrata belog kamara otvaraju. Muškarac s naočarima za sunce u crvenoj polo majici izašao je ispred auta i preprečio Lusil put do njenog.

² Engl.: Stigla je Lusil! (Prim. prev.)

Hari je očekivao da će njih dvoje razgovarati. Umesto toga, muškarac je zakoračio i ščepao Lusil za mišicu. Povukao ju je ka kamaru. Hari je primetio da je zarila potpetice u šljunak. Kao i da kamaro nema američke tablice. Iste sekunde je skočio sa barske stolice. Potrčao je ka vratima i otvorio ih laktom. Sunce ga je zaslepilo i umalo se spotakao o dva stepenika ispred trema. Shvatio je da nije ni izbliza trezan. Ustremio se ka automobilima. Oči su mu se postepeno privikavale na svetlost. Iza parkinga, sa druge strane puta koji je vijugao uz zeleno brdo, nalazila se dremljiva bakalnica, ali napolju nije video nikog osim onog muškarca kako vuče Lusil u kamaro.

„Police!“, uzviknuo je. „Let her go!“³

„Please stay out of this, sir“,⁴ doviknuo mu je onaj u odgovor.

Hari zaključio da taj čovek mora biti penzionisani kolega, pošto jedino policajci čak ni u takvim situacijama ne odustaju od učtivog oslovljavanja. Znao je i da je fizička intervencija neminovna, a kod borbe prsa u prsa postoji samo jedno pravilo: ne čekaj, pobeđuje onaj ko napadne prvi i s većom agresijom. Zato Hari nije usporio, a ovaj drugi je, prozrevši njegove namere, pustio Lusil i mašio se za nešto iza leđa. Zamahnuo je rukom. U njoj je držao sjajan pištolj koji je Hari odmah prepoznao. Glock 17. Uperen pravo u njega.

Hari je usporio, ali nije zastao. Video je oko tog čoveka kako ga drži na nišanu. Putem je prošao pikap gotovo zaglušivši upozorenje:

„Trk nazad odakle ste došli. Smesta, gospodine!“

Ali Hari je i dalje koračao ka njemu. Shvatio je da i dalje teže kreditnu karticu u desnoj ruci. Zar će tako skončati? Na prašnjavom parking u tuđini, okupan suncem, švorc i pripit, pokušavajući da učini ono što nije uspeo da učini za svoju majku niti za bilo koga drugog do kog mu je u životu bilo stalo?

³ Engl.: Policija! Pustite je! (Prim. prev.)

⁴ Engl.: Molim vas, gospodine, ne mešajte se u ovo. (Prim. prev.)

Napola zažmurivši, stegnuo je prste oko kreditne kartice
praveći od svoje šake dleto.

U glavi mu se vrteo naslov pesme Lenarda Koena koju mu
je pogrešno citirala. *Hey, that's no way to say goodbye.*⁵

Jebiga, biće da jeste.

⁵ Engl.: Hej, to nije način da se rastanemo. (Prim. prev.)

Prvo poglavlje

Petak

Bilo je osam uveče. Pre pola sata septembarsko sunce je zašlo nad Oslom i bilo je krajnje vreme da trogodišnjaci odu na spavanje.

Uzdahnuvši, Katrina Brat prošaputa u telefon. „Šta je bilo, dušo, ne možeš da spavaš?“

„Baka luzno peva“, reče dečji glasić šmrčući. „Hocu mamu.“

„Moram da radim, srce, ali uskoro ću kući. Da ti mama otpeva nešto?“

„Da.“

„Ali moraš da zažmuriš.“

„Doblo.“

„Plavca?“

„Da.“

Katrina zapeva setnu pesmicu tihim, dubokim glasom.

Plavče, Plavče, jare moje, misli na dečaće svoje.

Nije joj išlo u glavu zašto deca već duže od sto godina biraju da se uspavljaju uz priču o zabrinutom dečaku koji brine zašto njegov omiljeni jarić Plavac nije došao kući sa ispaše i strepi da ga je ubio medved i da sad leži mrtav i raskomadani negde u brdima.

Ipak, već posle prve strofe čula je da Gert diše ravnomerno i duboko, a posle druge je začula svekrvin glas u telefonu.

„Spava.“

„Hvala“, reče Katrina koja je već toliko dugo čučala da je morala da se osloni dlanom o zemlju. „Dolazim čim budem mogla.“

„Ne žuri, dušo. Hvala tebi što si nas zvala da dođemo. Kako mi samo liči na Bjerna kad spava.“

Katrina proguta knedlu. Uspela je da joj, po običaju, ne odgovori na to. I njoj je nedostajao Bjern i bilo joj je milo kad Bjernovi roditelji vide njega u Gertu. Ali to naprosto nije bilo tačno.

Usredsredila se na posao pred sobom.

„Kakva uspavanka“, reče Sungmin Larsen, koji je u međuvremenu prišao i čučnuo pored nje. „’Ili si mi majkao?“

„Znam, ali jedino tu traži“, reče Katrina.

„Onda moraš nju da pevaš.“ Kolega se osmehnuo.

Katrina klimnu. „Jesi li nekad razmišljao o tome da, kad smo mali, očekujemo bezuslovnu ljubav od roditelja, a da ne pružamo ništa zauzvrat? Zapravo smo nekad bili paraziti. Šta misliš, u kom trenutku izgubimo veru u to da nas neko može bezuslovno voleti samo zbog onoga što jesmo?“

„Misliš, kad je *ona* izgubila veru u to?“

„Da.“

Pogledali su telo mlade žene na zemlji. Pantalone i gaćice bile su joj svučene do gležnjeva, ali je rajsferšlus na tankoj fatiranoj jakni bio zakopčan. Lice – okrenuto ka zvezdanom nebu – bilo je belo kao kreč na svetlosti forenzičkih reflektora raspoređenih među drvećem u šumi i ispresecano prugama šminke koja je izgledala kao da se nekoliko puta razlivala i sušila. Kosa – gotovo izbeljena hemikalijama – bila je slepljena uz jednu stranu lica. Usne su bile preparirane silikonom, a veštačke trepavice štrčale su kao trava na krovu iznad jednog upalog oka koje je prazno zurilo naviše kroz njih. I iznad drugog koje više nije bilo tu, samo prazna duplja. Možda je upravo zahvaljujući tolikim teško razgradivim veštačkim materijalima leš bio, uprkos svemu, dobro očuvan.

„Pretpostavljam da je ovo Susane Andersen?“ , reče Sungmin.
„I ja“, reče Katrina.

Njih dvoje nisu pripadali istoj jedinici. Katrina je radila na Odeljenju za krvne delikte Policijske uprave u Oslu, a Sungmin u Centrali Kriminalističke policije. Za Susane Andersen, starom 26 godina, tragalo se već sedamnaest dana. Poslednji put ju je sigurnosna kamera snimila na stanici metroa u Skulerudu, na dvadesetak minuta hoda od mesta na kojem su sad stajali. Jedini trag u slučaju druge nestale žene, Bertine Bertilsen stare 27 godina, bio je njen auto koji su pronašli prazan na parkingu u Grefsenkolenu, šetalištu na suprotnom kraju grada. Žena pred njima imala je plavu kosu, što je odgovaralo snimku na kojem je Susane, dok su za Bertine porodica i prijatelji rekli da je trenutno smeđa. Uostalom, leš nije imao tetovaže na razgolićenim nogama, dok je Bertine navodno imala tetoviran logo *Luja Vitona* na gležnju.

Septembar je dotad bio relativno hladan i suv i diskoloracija kože na telu – plave, ljubičaste, žute i smeđe mrlje – uklapala se u pretpostavku da je mrtva već skoro tri nedelje. Baš kao i zadah usled ispuštanja raznih gasova koji s vremenom izađu kroz sve telesne otvore. Katrina je zapazila i belo polje tankih vlasi ispod nozdrva – gljivice. Iz velike rane na vratu gamizale su žutobebe, slepe larve muva. Katrina se toga bila toliko nagledala da joj i nije bilo naročito gadno. Muve su, govorio je Hari, pouzdane koliko i navijači *Liverpula*. Znaš da će se u roku od sat vremena pojaviti bilo gde, bez obzira na vreme, vetar i kišu, privučene mirisom dimetil-trisulfida koji telo počne da luči u trenutku smrti. Ženke polažu jaja i kroz nekoliko dana se izlegu larve koje počnu da se hrane natrulim mesom. Larve se preobrazu u lutke, a lutke u nove muve koje opet traže leševe u koje će položiti jaja. Kroz mesec dana proživle su šta su imale i umiru. Takav je životni tok muva. Nije toliko različit od našeg, pomisli Katrina. Tačnije, od mog.

Obazrela se. Forenzičari u belom šunjali su se bešumno kao duhovi među drvećem, bacajući jezive senke pri svakom sevanju blica na njihovim foto-aparatima. Šuma je bila velika. U principu, Estmarka se nastavlja desetinama kilometara sve do granice sa Švedskom. Telo je pronašao džoger. Tačnije, njegov pas kog je pustio sa povoca da trči, pa je sišao sa uske šljunčane staze u šumu. Već se bilo smrklo, džoger je nosio baterijsku lampu na čelu i pošao je za psom dozivajući ga sve dok ga nije pronašao kako maše repom pored čela. Niko, doduše, nije pomenuo mahanje repom, ali je Katrina to tako zamišljala.

„Susane Andersen“, prošaptala je, ne znajući kome. Možda pokojnici, da je uteši i uveri kako je konačno pronađena i identifikovana.

Uzrok smrti je, kako se činilo, bio očigledan. Brazda preko grkljana, poput osmeha na uzanom grlu Susane Andersen. Krv su uglavnom popile larve, razne bube, a možda i pokoja životinja, ali je Katrina zapazila tragove krvavog mlaza u žbunju i na jednom stablu.

„Ubijena je ovde“, rekla je.

„Tako izgleda“, reče Sungmin. „Misliš li da je bila silovana? Ili ju je skrnavio pošto ju je ubio?“

„Posmrtno“, rekla je uperivši svetlost baterijske lampe u Susanine šake. „Nema slomljenih noktiju niti drugih tragova borbe. Pokušaću da nagovorim nekog sa Sudske medicine da pregleda telo preko vikenda, da čujemo i šta oni misle.“

„A obdukcija?“

„To će verovatno morati da sačeka ponedeljak.“

Sungmin uzdahnu. „Da, da, samo je pitanje vremena kad ćemo naći i Bertine Bertilsen silovanu i sa prerezanim grkljanom negde u Grefsenkolenu.“

Katrina klimnu. U proteklih godinu dana je bolje upoznala Sungmina, koji je potvrdio svoj ugled jednog od najboljih istražitelja u Centrali Kriminalističke policije. Mnogi su očekivali da on

dođe na čelo Istražnog odeljenja kada se Ule Vinter bude povukao i da će tad to odeljenje dobiti mnogo bolje rukovodstvo. Bilo je pak i skeptičnih prema tome da vodećim istražnim organom u Norveškoj rukovodi jedan usvojeni Južnokorejca i homoseksualac koji se oblačio kao engleski plemić. Njegov lovački sako od tvida klasičnog kroja i čizme od prevrnute kože bili su sušta suprotnost *Patagonijinoj* jakni i nepromoćivim patikama koje je nosila Katrina. Bjern je za života taj njen stil odevanja nazivao „gorpkorom“, globalnim trendom koji je podrazumevao da u pab odlaziš odeven kao da si pošao na planinarenje. Katrina je to proglasila prilagođavanjem na život s malim detetom. Morala je, doduše, priznati i da to svedeno i praktično odevanje odražava činjenicu da više nije mlada i talentovana buntovnica u policiji, već načelnica Odeljenja za krvne delikte.

„Šta misliš, sa čim imamo posla?“, upita Sungmin.

Znala je da misli isto kao ona, ali se ni jedno ni drugo nisu usuđivali da to izgovore naglas. Zasad. Katrina se nakašljala.

„Hajde da prvo pogledamo ovo što zasad imamo i otkrijemo šta se desilo.“

„Slažem se.“

Ponadala se da će takvu saglasnost Centrale Kriminalističke policije čuti sve češće u narednom periodu. Nije ona bila nezahvalna za pomoć koja joj se nudila. Iz Centrale su se javili čim je, tačno nedelju dana posle Susaninog nestanka, bio prijavljen i nestanak Bertine Bertilsen pod neobično sličnim okolnostima. Obe žene su izašle iz kuće jednog utorka uveče i nikome od onih sa kojima je policija razgovarala nisu rekle kuda idu, i nijedna se više nije vratila. Osim toga, povezivale su ih i neke druge okolnosti. Posle toga je policija odustala od prvobitne pretpostavke da je Susane zadesila nekakva nesreća ili da je izvršila samoubistvo.

„Dobro, onda ćemo tako.“ Katrina ustade. „Javiću šefici.“

Kad je ustala, noge su joj još neko vreme bile ukočene. Obasjala je zemlju mobilnim telefonom kako bi gazila samo preko

tragova koje je ostavila kada je stigla na lice mesta. Našavši se sa spoljašnje strane policijske trake, ukucala je prva slova imena načelnice Kriminalističke policije. Budil Meling joj se javila posle trećeg zvonjenja.

„Ovde Katrina Brat. Izvini što zovem ovako kasno, ali izgleda da smo pronašli jednu od dve nestale devojke. Ubijenu, prerezan joj je grkljan, iskrvarila je na aortu, verovatno silovana ili skrnavljena. Prilično je izvesno da je to Susane Andersen.“

„Tužno“, reče Melingova ravnim tonom i Katrina istog trena zamisli bezizražajno lice Budil Meling, njenu bezbojnu odeću, beživotnu gestikulaciju i nesumnjivo konfliktan porodični i dosadan seksualni život. Jedini tračak strasti koji je Katrina zapazila kod nove načelnice Kriminalističke policije bio je prema direktorskoj fotelji koja je uskoro trebalo da postane upražnjena. Nije, doduše, Melingova bila nekvalifikovana, ali ju je Katrina smatrala nesnosno dosadnom. Defanzivnom. Kukavicom.

„Sazovi konferenciju za štampu“, reče Melingova.

„Dobro. Hoćeš li...?“

„Ne, dokle god ne bude konačno potvrđen identitet žrtve, to je tvoja nadležnost.“

„I Centrale – i oni su vršili uviđaj.“

„Da, može. Ako je to bilo sve, imamo goste.“

Začutala je, a Katrina je u pozadini čula tih razgovor. Zvučao joj je kao dobronamerna razmena mišljenja u kojoj jedan sagovornik samo potvrđuje ono što je drugi već rekao. Društveni *bonding*. Tako to Budil Meling voli. Sigurno bi se iznervirala kada bi Katrina opet pokrenula ono pitanje. A pokrenula ga je čim je bio prijavljen nestanak Bertine Bertilsen i čim se javila sumnja da je isti počinilac ubio obe žene. Ne bi ništa time postigla, Melingova joj je jasno stavila do znanja da nema ni govora o tome. Trebalo bi da prećuti.

„Samo još nešto“, rekla je. Začutala je udahnuvši. Načelnica ju je pretekla.

„Odgovor glasi 'ne', Katrina.“

„Ali nemamo drugog specijalistu za ovo. Ni boljeg.“

„Niti goreg. Uostalom, ni njega više nemamo. Bogu hvala.“

„Novinari će pitati za njega, pitaće zašto nismo...“

„Reci im kako jeste, da ne znamo gde je. Imajući u vidu šta se desilo njegovoj ženi i njegovu labilnu narav i sklonost ka opojnim sredstvima, ne mogu da zamislim kako bi uopšte funkcionisao u istrazi ubistva.“

„Mislim da znam kako da ga nađem.“

„Odustani, Bratova. Ako se okrećeš starim junacima čim malo zagusti, to izgleda kao da prećutno potcenjuješ svoje ljude na Odeljenju za krvne delikte. Ako rešiš da dovedeš rashodovanu olupinu, kako misliš da će to uticati na njihovo samopouzdanje i motivaciju? To je loš menadžment, Bratova.“

„U redu.“ Katrina proguta pljuvačku.

„Drago mi je što misliš da je to u redu. Još nešto?“

Katrina se zamislila. Melingova je, dakle, ipak bila u stanju da reaguje i pokaže zube. Pa dobro. Pogledala je mlad mesec nad krošnjama. Prethodne večeri joj je Arne, momak s kojim je izlazila već skoro mesec dana, rekao da će za dve nedelje nastupiti pomračenje Meseca, takozvani krvavi mesec, i da to treba proslaviti. Katrina nije imala pojma šta je krvavi mesec, ali je to očito bila pojava koja se dešavala svake dve ili tri godine, a Arne je bio toliko oduševljen da nije imala srca da mu kaže kako ne treba planirati čak dve nedelje unapred kad se jedva poznaju. Katrina nikad nije zazirala od konflikta i direktnosti, što je verovatno nasledila od oca, bergenskog policajca koji je imao više neprijatelja nego taj grad kišnih dana, ali je u međuvremenu naučila da bira bitke i trenutke kad će ih vojevati. Razmislivši, shvatila je da, za razliku od svađe sa čovekom s kojim nije znala hoće li imati budućnost, ovu sada mora zapodenuti. Bolje odmah nego kasnije.

„Samo još jedno pitanje“, poče Katrina. „Je li onda u redu i da im to kažem ako me budu pitali novinari na konferenciji? Ili roditelji sledeće žrtve?“

„Šta da im kažeš?“

„Da policija u Oslu odbija pomoć čoveka koji je otkrio i uhvatio već tri serijske ubice? Zato što smatramo da bi to narušilo samopouzdanje pojedinim kolegama?“

Nastupila je duža pauza, a u pozadini se više nije čuo razgovor. Naposletku se Budil Meling nakašljala.

„Znaš kako, Katrina? Već dugo i mukotrpno radiš na ovom slučaju. Obavi tu konferenciju za štampu, odmori se preko vikenda i razgovaraćemo u ponedeljak.“

Završile su razgovor i Katrina je pozvala Institut za sudsku medicinu. Doduše, nije okrenula službeni broj, već je odmah pozvala Aleksandru Sturdzu, mladu doktorku koja nije imala ni dečka, ni decu ni preterano strogo shvatanje radnog vremena. I zaista, Sturdza joj je odgovorila da će sutradan svratiti sa kolegom da pogledaju leš.

Posle toga je Katrina ćutke piljila odozgo u žrtvu. Možda zbog činjenice da se svojeručno progurala u muškom svetu do položaja na kojem je sad bila, tek nikad nije uspevala da prikrije prezir prema ženama koje bi sebi dozvolile da zavise od muškaraca. Okolnost koja je povezivala Susane i Bertine nije bila samo zavisnost od muškaraca već i to što su delile jednog te istog muškarca, milijardera Markusa Reda, trideset i kusur godina starijeg od njih dve. Njihov život i opstanak zasnivali su se na tome da ih izdržava neko drugi, muškarac koji, za razliku od njih, ima posao i prihode. Zauzvrat su one njemu pružale svoja tela, mladost i lepotu. I – u onoj meri u kojoj bi ta veza bila javna – povod da mu drugi muškarci zavide. Međutim, za razliku od dece, žene poput Susane i Bertine morale su živeti sa svešću da ljubav nije bezuslovna. Pre ili kasnije, domaćin će ih odbaciti i moraće da potraže novog čoveka o kog će se grebati. Ili koji će se grebati o njih, zavisi kako gledaš na stvari.

Zar je to ljubav? Tačnije, zar je *to* ljubav? Zašto ne bi bila, zar samo zato što zvuči tako depresivno?

Kroz drveće, a iz pravca makadamskog puta, Katrina ugleda plavo rotaciono svetlo ambulantičkih kola koja su se bešumno približavala. Pomislila je na Harija Hulea. Da, u aprilu je dao glasa od sebe. Stigla joj je – ko bi to očekivao – razglednica sa slikom Venis biča i markicom grada Los Anđelesa. Poput sonarnog signala podmornice sa dna mora. Reči je bilo malo. „Šalji pare.“ Bila je to šala, ali Katrina nije bila sigurna da je samo šala. Otad ništa.

Apsolutno ništa.

U glavi joj se vrzmao poslednji stih uspavanke, onaj koji nije stigla da otpeva.

*Plavče, Plavče, javi se
Mekni da te čujem sad.
Još nemoj, jarence moje,
Meni ti da stradaš mlad.*

Drugo poglavlje

Petak. Kvalitet

Konferencija za štampu se, kao i obično, održavala u Medijskoj sali Doma policije. Sat na zidu pokazivao je tri minuta do deset, i dok je Mona Do, novinarka crne hronike u listu *VG*, sa ostalima čekala da predstavnici policije zauzmu podijum, ocenila je da je odziv dobar. Preko dvadesetoro novinara, i to petkom uveče. Imala je kraću raspravu sa svojim foto-reporterom oko toga da li se dvostruka ubistva prodaju dvostruko bolje od pojedinačnih ili su to opadajući prinosi. Foto-reporter je smatrao da je kvalitet važniji od kvantiteta – ako je žrtva mlada i natprosečno privlačna žena norveškog etničkog porekla, to će privući više klikova od, primera radi, para prethodno osuđivanih narkomana u četrdesetim godinama života. Ili dvojice – pa i trojice – mladih doseljenika koji se dovode u vezu sa bandama.

Mona Do se donekle složila s njim. Iako je dotad samo jedna od dve nestale devojke bila pronađena mrtva, realno je bilo samo pitanje vremena pre nego što se bude ispostavilo da je i druga pretrpela istu takvu sudbinu, a obe su bile mlade i lepe Norvežanke. Bolje, dakle, nije moglo biti. Nije znala šta da misli o tome. Da li je to bio pokazatelj većeg saosećanja prema mladoj, nevinoj i bespomoćnoj osobi, ili su u igri bili i drugi

faktori, oni koji obično privlače klikove: seks, novac i život kakav su čitaoci želeli da i sami vode.

A kad smo kod zavisti, Mona se sad zagledala u tipa u tridesetim godinama na klupi ispred sebe. Nosio je flanelsku košulju koja je ove godine obavezna za sve hipstere i plitki filcani šešir kao što nosi Džin Hekman u *Francuskoj vezi*. Bio je to Teri Voge iz *Dagbladea*, a Mona mu je zavidela na izvorima. Otkako je krenula ta istraga, Voge je bio za prsa bolji od svih ostalih. Tako je, na primer, Voge prvi pisao da su Susane Andersen i Bertine Bertilsen bile na istoj žurci. Isto tako je citirao izvor po kojem je obema devojkama Red bio „sponzor“. Voge je nervirao Monu i to ne samo kao konkurencija. Nervirao ju je zato što je uopšte došao. Kao da je čuo njene misli, sada se osvrnuo i pogledao pravo u nju. Iserio se i dotakao obod svog kretenskog šešira.

„Sviđaš mu se“, reče foto-reporter.

„Znam“, rekla je.

Voge se za Monu zainteresovao pošto se, protivno očekivanjima, vratio u medije kao novinar crne hronike, a ona je napravila pogrešan potez utoliko što je bila relativno ljubazna prema njemu tokom seminara o – od svih stvari – novinarskoj etici. Pošto su drugi novinari bežali od Vogea kao od kuge, valjda je protumačio njen stav kao poziv. Posle toga ju je zivkao da ga, kako se izrazio, nauči nekim „cakama“. Nije joj padalo na pamet da bude mentorka konkurenciji, ili da uopšte ima bilo šta sa nekim poput Terija Vogea. Svi su, naime, znali da ima nečeg u glasinama koje su kolale o njemu. Međutim, što bi se odbojnije postavila, on je bivao dosadniji. Proganjao ju je telefonski, na društvenim mrežama, čak i kada bi izašla u grad, stvorio bi se niotkuda. Trebalo je, kao i obično, da prođe neko vreme pre nego što je shvatila da ga zanima upravo ona. Momci nikad nisu saletali Monu, zdepastu, širokog lica, kose koju je i njena majka nazivala „žalosnom“ i sa urođenim deformitetom kukova zbog kojih se gegala kao kraba. Da li iz

potrebe da nadomesti te mane, ko će znati, tek Mona je počela da diže tegove, postala još zdepastija, ali je uspela da mrtvim dizanjem podigne sto dvadeset kila i osvoji treće mesto na norveškom šampionatu u bodibildingu. A pošto je naučila da ne možeš – ili bar da ona ne može – ništa dobiti za džabe, razvila je nametljiv šarm, smisao za humor i čvrstinu o kakvima bi barbike mogle samo da sanjaju, što joj je donelo nezvaničnu titulu kraljice zločina – kao i Andersa. Od te dve stvari, Anders joj je bio draži. Valjda malo. Bilo kako bilo, iako je Moni laskalo retko zanimanje drugih muškaraca poput onog kakvo je Voge ispoljio, nije dolazilo u obzir da odgovori na njega. Smatrala je i da mu je to stavila do znanja, ako ne rečima, ono bar tonom i držanjem. Međutim, izgledalo je kao da Voge čuje i vidi samo ono što mu odgovara. Ponekad bi se, ukrstivši pogled sa njegovim, razrogačenim i nekako upiljenim, Mona zapitala da li on nešto smera ili mu samo fali neka daska u glavi. Jedne večeri se pojavio u baru baš kad je Anders otišao do toaleta i rekao joj, dovoljno tiho da se ne čuje od muzike, ali opet nedovoljno tiho: „*Moja si.*“ Napravila se da ga nije čula, ali on nije odlazio, već je stajao tu smiren, samouveren i sa prepređenim smeškom na licu, kao da je to nekakva njihova tajna. Ma nek se tera. Mona nije volela dramu, pa nije ništa pominjala Andersu. Anders bi, znala je, to prihvatio normalno, ali mu ipak nije ništa rekla. Šta taj Voge zamišlja? Da njeno zanimanje za njega kao novog alfa mužjaka u njihovoj maloj bari mora biti srazmerno sve čvršćem položaju Terija Voge kao novinara crne hronike koji je uvek korak ispred svih? Potonje mu se više nije moglo sporiti. Dakle, ako je Mona na nečemu nekome zavidela, onda je to bio status favorita u trci; htela je da ponovo izbije na čelo, a ne da bude samo pripadnica krda koje kaska za Terijem Vogeom.

„Šta misliš, gde to iskopava?“, šapnula je foto-reporteru.

Ovaj slegnu ramenima. „Možda opet izmišlja.“

Mona odmahnu glavom. „Ne, to što piše sada, pije vodu.“

Markus Red i njegov advokat Johan Kron nisu ni pokušali da demantuju ono što je Voge objavljivao, što je bilo ravno potvrđi.

No Voge nije oduvek bio kralj kriminalističke žurnalistike. Prošlost ga je i dalje pratila, i uvek će ga pratiti. Mlada umetnica pod pseudonimom Džini, predstavnica retro glem roka u stilu Suzi Kvatro, ako se iko seća ko je ona. Bilo je to pre pet-šest godina, a najgore od svega možda i nije bilo to što je Voge slao u štampu potpune izmišljotine o Džini, već što je, tvrde glasinе, na jednom afteru sipao toj tinejdžerki rohipnol i pokušao da je odvuče u krevet. U tom trenutku je Voge radio za muzičku redakciju jednog od vodećih besplatnih listova i očito je bio slepo zaljubljen u Džini, ali ga je ona – uprkos stalnim hvalospevima u novinama – stalno iznova odbijala. Ipak, nije prestajao da se pojavljuje na svirkama i potonjim after partijima. Sve do te večeri kada joj je – ako je verovati pomenutim glasinama – sipao drogu u piće i odneo je u svoju sobu u istom hotelu u kojem je odsedao i bend. Priča dalje glasi da su momci iz Džininog benda shvatili šta se dešava, upali u sobu i zatekli Džini kako leži obeznanjena i sa dopola svučenom odećom na Vogeovom krevetu. Tako su premlatili Terija Voge da je posle mesecima ležao u bolnici sa naprsлом lobanjom. Bend i Džini su verovatno zaključili da mu je to bila dovoljna kazna, ili pak nisu hteli da rizikuju da sami budu krivično gonjeni, tek ništa od toga nije bilo prijavljeno policiji. Ali tada su prestale i povoljne recenzije. Pored toga što je pljuvao po Džininoj muzici, Teri Voge je pisao i kako vara momke, kako se drogira, plagira, kako potkrada kolege iz benda i krivotvori podatke u prijavama za subvencije za turneje. Posle tuceta prijava Novinarskoj etičkoj komisiji, kad se ispostavilo da je Voge veći deo toga naprosto izmislio, popio je otkaz i petogodišnju zabranu rada u norveškim medijima. Zapravo je prilična zagonetka kako je uopšte uspeo da se vrati. Ili pak nije. Shvativši da su mu dani u muzičkom novinarstvu odbrojani, pokrenuo je kriminalistički blog koji je privlačio sve veći broj čitalaca, pa ga je naposljetku

Dagblade, očenivši kako se jednom mladom novinaru ne sme zabraniti da radi samo zato što je svojevremeno, na početku karijere, povukao neke pogrešne poteze, uzeo za honorarnog saradnika – honorarca koji je u tom trenutku dobijao više prostora u novinama od nekih stalnih članova redakcije.

Voge se napokon okrenuo od Mone tek kada su policajci stigli i zauzeli svoja mesta na podijumu. Dvoje iz Policijske uprave u Oslu: Katrina Brat, viša inspektorka na Odeljenju za krvne delikte, i portparol Keđerski, čovek sa čupavom i kovrdžavom, dilanovskom grivom na glavi. I dvojica iz Centrale Kriminalističke policije: glavni inspektor Istražnog odeljenja Ule Vinter, nalik na terijera, i uvek lepo obučeni i uredno podšišani Sungmin Larsen. Mona na osnovu toga zaključila da će se istražni postupak nadalje obavljati u saradnji Odeljenja za krvne delikte, u ovom slučaju volva, i Centrale Kriminalističke policije kao ferarija u toj raspodeli.

Većina novinara podigoše telefone da fotografišu i snimaju, ali Mona Do se latila beležnice prepuštajući fotografisanje svom kolegi.

Sasvim očekivano, nisu saznali ništa više od toga da je u Estmarki, kod pešačkih staza nadomak Skuleruda, pronađeno telo i da je to telo identifikovano kao nestala Susane Andersen. Slučaj se vodi kao moguće ubistvo, ali policija zasad nema detalje o uzroku smrti, sledu događaja, osumnjičenima i tako dalje.

Nastavak se odvijao u uobičajenom stilu, novinari su zasukali policiju pitanjima, dok su policajci – uglavnom Katrina Brat – ponavljali kako „nemaju komentara“ i „na to ne mogu odgovoriti“.

Mona Do zevnu. Anders i ona su planirali da započnu vikend odlaskom na večeru, ali to je, dakle, otpalo. Beležila je sve što čuje, ali je imala utisak da prepričava nešto što je već ranije pisala.

Možda se i Teri Voge tako osećao. Izgledalo je kao da ne piše i ne snima. Zavaljen u stolici, sve je posmatrao s neakvim

pobedonosnim smeškom. Nije postavljao pitanja, kao da već zna sve odgovore koji ga zanimaju. Sad je izgledalo i kao da su se ostali istrošili, i baš kad je portparol Keđerski zaustio da proglasi kraj konferencije, Mona podiže olovku.

„Izvolite, VG“, reče portparol, a njegov izraz lica poručivao joj je da skрати priču kako bi svima počeo vikend.

„Smatrate li da raspoložete adekvatnom kompetencijom u slučaju da se ovo pokaže kao delo nekog ko će ubiti ponovo, to jest...“

Katrina Brat se već nagnula sa stolice da je prekine. „Kao što je rečeno, nemamo pouzdanih saznanja koja bi konačno povezala ovaj smrtni slučaj sa nekim drugim protivzakonitim postupcima. Što se tiče objedinjene kompetencije Odeljenja za krvne delikte i Centrale Kriminalističke policije, rekla bih da je ona sasvim adekvatna imajući u vidu ono što dosad znamo o ovom slučaju.“

Moni nije promaklo da se načelnica odeljenja ogradila: *imajući u vidu ono što znamo*. Kao ni to da Sungmin Larsen, koji je sedeo pored nje, nije klimnuo na inspektorčin odgovor niti na bilo koji drugi način odao šta misli o toj kompetentnosti.

Konferencija za štampu se završila i Mona je izašla zajedno sa ostalima u prijatno jesenje veče.

„Šta misliš?“, pitao ju je foto-reporter.

„Mislim da im je drago što imaju leš“, reče Mona.

„Drago?“

„Pa da. Policija već zna da su Susane Andersen i Bertine Bertilsen mrtve već dve, odnosno tri nedelje, ali nisu imali odakle da krenu izuzev te žurke kod Reda. Zato – da, mislim da im je drago što završavaju ovu nedelju bar sa lešom od kojeg mogu nešto novo da saznaju.“

„Jebote, Mona, baš si surova.“

Mona ga pogleda zaprepašćeno. Razmislila je o tome što joj je rekao.

„Hvala“, odgovorila je.

* * *

U jedanaest i petnaest Johan Kron je konačno pronašao parking-mesto za svoj leksus UX 300e u Ulici Tomasa Heftija, a potom i broj zgrade u koju ga je klijent Markus Red pozvao da dođe. Pedesetogodišnji advokat uživao je među kolegama reputaciju jednog od tri do četiri najbolja u gradu. Zahvaljujući velikoj prisutnosti u medijima, laici bi mu bez razmišljanja dodelili prvo mesto. Budući da je, uz tek pokoji izuzetak, bio veća zvezda od svojih klijenata, nije on odlazio njima kući, već su oni dolazili njemu, i to po mogućstvu u prostorije advokatske kancelarije *Kron i Simonsen* u Rozenkrancovoj ulici, tokom radnog vremena. Doduše, ni sada nije išao Redovoj kući, nije mu to bila stalna adresa prebivališta. Zvanično je bio prijavljen na penthaus od 260 kvadrata na vrhu jedne od novih zgrada u zalivu.

Sada je Kron, prema uputstvu koje je dobio telefonom pre pola sata, stisnuo dugme na interfonu pored kojeg je pisalo ime Redove kompanije – *Nekretnine Barbel*.

„Johane?“, reče Red zadihano. „Četvrti sprat.“

Kapija zazuja i Kron je gurnu da uđe.

Lift mu nije ulivao poverenje, pa je pošao stepeništem. Širokim, hrastovim, sa gelenderom od kovanog gvožđa koji je pre asociirao na Gaudija negoli na stare i otmene norveške zgrade. Vrata na četvrtom spratu bila su odškrinuta. Zvučalo je kao da se unutra vodi rat, a Kron uvide da je zaista tako kada je ušao i provirio u dnevnu sobu iz koje je dopirala plavičasta svetlost. Ispred televizora dijagonale bar stotinu inča ugledao je tri muškarca, leđima okrenuta njemu. Ubedljivo najkrupniji od njih stajao je u sredini sa VR naočarima na glavi i kontrolerom u obe ruke. Druga dvojica, mladići u dvadesetim godinama, očigledno su bili samo posmatrači koji su na ekranu gledali isto što i on kroz naočare. Na ekranu se vodio rovoški rat, Prvi svetski koliko je Kron uspeo da proceni na osnovu šlemova nemačkih

vojnika koji su navirali ka njima, a po kojima je krupni čovek sa kontrolerima osipao paljbu.

„To!“ uzviknu jedan od mladića kada je i poslednjem Nemcu eksplodirala glava pod šlemom i on se stropoštao na zemlju.

Grmalj je skinuo naočare i okrenuo se prema Kronu.

„Dobro, bar sam se iz *tog* škripca izvukao“, rekao je sa zadovoljnim kežom na licu. Markus Red je bio lep čovek, imajući u vidu njegove godine. Široko lice, vragolast pogled, uvek preplanula i zategnuta koža, blistava crna kosa, gusta kao u dvadesetogodišnjaka. Na telu je, doduše, imao viška sala, ali je bio dovoljno visok da dostojanstveno iznese čak i takav trbuh. Ipak, svi bi prvo primetili taj živ pogled kao pokazatelj energije koja bi ih prvo očarala, potom preplavila i na kraju im se potpuno smučila. Dotad bi on verovatno dobio ono što je želeo od njih, pa su mogli da odu svojim putem. No i taj nivo energije bio je promenljiv, baš kao i Redova raspoloženja. Kron je pretpostavljao da obe stvari imaju veze sa belim praškom čije je tragove i sad zapazio pod jednom Redovom nozdrvom. Sve je to Johan Kron znao, ali je trpeo, i to ne samo zato što je Red insistirao da mu plaća 50% višu tarifu kako bi – Redovim rečima – obezbedio Kronovu nepodeljenu pažnju, odanost i spremnost da postigne rezultate. Red je, naime, bio klijent iz snova: poznata ličnost, milijarder sa toliko odvratnom reputacijom da je prihvatiti ga za klijenta pre bio principijelan i odvažan negoli oportunistički čin. Stoga je – bar dok ta istraga bude trajala – morao da istrpi i kućne posete petkom uveče.

Red dade znak momcima i oni izadoše iz sobe.

„Johane, jesi li igrao *War Remains*? Nisi? Sjajna VR igrica, ali ne možeš nikog da ubiješ. Ovo je kopija u koju mi razvojni tim nudi da uložim...“ Red klimnu ka ekranu nalivajući mrki brendi u niske kristalne čaše. „Trude se da zadrže magiju iz igre *War Remains*, ali uz mogućnost da – kako bih rekao – utičeš na tok istorije. A to je ono što svi želimo, zar ne?“

„Hvala, vozim“, reče Kron digavši dlan da odbije čašu koju mu je Red ponudio.

Red ga pogleda kao da ne razume tu primedbu. Onda je glasno kinuo, bacio se na kožnu fotelju „Barselona“ i spustio obe čaše na stočić ispred sebe.

„Čiji je ovo stan?“, upita Kron sedajući na drugu fotelju. Smesta se pokajao, advokatu je bolje da zna što je manje moguće.

„Moj“, reče Red. „Koristim ga kad... znaš već, kad hoću da se povučem.“

Ostatak je saopštio Kronu sleganjem ramena i obešenjačkim smeškom. I drugi Kronovi klijenti su imali takve stanove. Čak je i sam u jeku jedne vanbračne avanture koja se, srećom, završila tako što je uvideo šta sve može izgubiti, razmatrao mogućnost da kupi takvo, kako se njegov kolega izrazio, momačko гнездо za muškarce koji više baš i nisu momci.

„Šta nas sad čeka?“, upita Red.

„Susane je identifikovana i zaključili su da se radi o ubistvu, pa istražni postupak ulazi u narednu fazu. Moraš biti spreman da će te ponovo zvati na saslušanje.“

„Drugim rečima, dodatno će uperiti reflektor u mene?“

„Ukoliko policija na licu mesta ili na žrtvinom telu ne bude otkrila dokaze koji bi te sasvim eliminisali iz istrage. Nadajmo se da će se to desiti.“

„I očekivao sam da ćeš mi reći tako nešto. Ali, Johane, ja ne mogu više da sedim skrštenih ruku i da se nadam. Znaš li da je firma izgubila već tri velika posla u protekle dve nedelje? Uz neke providne izgovore, te čekaju bolju ponudu, te ovo, te ono, niko nema hrabrosti da mi kaže da je to zbog onih članaka u *Dagbladeu* o meni i tim devojkama, da neće ništa sa potencijalnim ubicom ili da se boje da će me zatvoriti i da će *Nekretnine Barbel* propasti. Ako budem samo čekao da grupa nedovoljno plaćenih nesposobnjakovića u državnoj policiji obavi svoj posao, firma ima da pukne i pre nego što oni pronađu nešto

što skida sumnju sa mene. Moramo pokazati javnosti da sam nevin. Ili bar da mi je u interesu da istina ispliva na videlo.“

„Dobro, kako?“

„Moramo da angažujemo svoje detektive. Vrhunske. U najboljem slučaju pronaći će ubicu. Ili ću bar pokazati svetu kako se trudim da dođem do istine.“

Johan Kron klimnu. „Dozvoli mi da sad budem đavolji advokat, *no pun intended*.“⁶

„Izvoli.“ Red opet kinu.

„Kao prvo, najbolji istražitelji već rade za Centralu Kriminalističke policije, pošto su tamo bolje plate nego u Krvnim deliktima. Sve i kad bi pristali da napuste garantovanu karijeru radi jednokratnog angažmana poput ovog, imali bi otkazni rok od bar tri meseca kao i obavezu da štite poverljivost podataka o ovim istragama. Bili bi nam praktično neupotrebljivi. Osim toga, to bi bila istraga koju je poručio jedan milijarder i, tako gledano, samo bi učinio sebi medvedu uslugu. Kad bi tvoji detektivi došli do činjenica koje bi bile oslobađajuće po tebe, te činjenice bi odmah bile dovedene u pitanje, što ne bi bio slučaj da je do istih tih činjenica došla policija.“

„Ah.“ Red se osmehnuo brišući nos papirnom maramicom. „Ne žalim pare za kvalitet. Vrhunski si mi ukazao na probleme. Ali dokaži mi da si najbolji, reci mi kako da rešimo te probleme.“

Johan Kron se uspravio u fotelji. „Hvala na poverenju, ali neće biti lako.“

„Zašto?“

„Kad si već pomenuo vrhunskog detektiva, mislim da postoji jedan takav. Bar se u ranijim prilikama dokazao.“

„Ali?“

„Ali više nije u policiji.“

„Upravo si mi rekao da to može biti prednost.“

⁶ Engl.: nenamerna igra rečima. (Prim. prev.)

„Hoću reći, nije u policiji iz pogrešnih razloga.“

„Kojih?“

„Odakle da počnem? Nelojalan. Grubo zanemarivanje službenih dužnosti. Opijanje na dužnosti, neskriven alkoholičar. Više slučajeva prekomerne upotrebe nasilja. Zloupotreba narkotika. Odgovoran za smrt najmanje jednog kolege, ali ne i osuđen. Ukratko, verovatno ima više protivzakonitih radnji na savesti od većine zločinaca koje je pohvatao. Uz to, kažu da je nemoguć za saradnju.“

„Ima podosta toga. Zašto ga uopšte spominješ kad je tako nemoguć?“

„Zato što je najbolji. I zato što može da posluži za ono drugo što si pomenuo.“

„Kako?“

„Zahvaljujući slučajevima koje je rasvetlio, jedan je od malobrojnih istražitelja koji su poznati široj javnosti. A stekao je imidž beskompromisnog policajca kom je integritet bitniji od svega. To je, razume se, preterivanje, ali ljudi vole takve mitove. Nama takav njegov imidž može poslužiti kao odgovor na zamerke da je njegova istraga kupljena i plaćena.“

„E pa, Johane Krone, vrediš svake pare.“ Red se iscerio. „Angažovaćemo tog tipa!“

„Ali...“

„Ni govora! Diži cenu dok ne bude pristao.“

„Niko ne zna tačno gde je on.“

Red podiže čašu, ali nije otpio, već se prezrivo zagledao u njen sadržaj. „Kako to misliš 'tačno'?“

„Ponekad se poslovno srećem sa Katrinom Brat, načelnicom Krvnih delikata, gde je i on pre radio. Kad sam je pitao za njega, rekla mi je da se poslednji put oglasio iz jednog velikog grada, ali nije znala gde se tačno u tom gradu nalazi i šta tamo radi. Nije mi, kako bih rekao, zvučala optimistično u pogledu njegove budućnosti.“